

Delegationsbeslut 2021-04-07

2.1.1 Beslut i ärenden som är så brådskande att nämndens avgörande inte kan avvaktas, Delegeringsordning samhällsbyggnadsnämnden, antagen 2020-06-17

Dnr 21SBN115

Kommuners rätt att meddela föreskrifter om förbud mot att vistas på särskilt angivna platser

Beslut

På samhällsbyggnadsnämndens vägnar beslutar dess ordförande att föreslå kommunfullmäktige besluta

att samhällsbyggnadsnämnden ges rätt att, med stöd av 8 kap. 1 § förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19, utfärda föreskrifter om förbud att vistas på särskilt angivna platser,

att förbud endast får gälla under korta perioder och på vissa angivna och begränsade områden, samt

att beslut om föreskrift ska anmälas på närmast följande kommunfullmäktige.

Ärendebeskrivning

Den 11 mars 2021 trädde en bestämmelse i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (begränsningsförordningen) i kraft, som ger kommuner rätt att utfärda föreskrifter som förbjuder vistelse i en park, på en badplats eller på någon annan liknande särskilt angiven plats, om det på platsen finns en påtaglig risk för trängsel. Kommunfullmäktige föreslås delegera till samhällsbyggnadsnämnden att utfärda sådana föreskrifter.

Bakgrund

En ny tillfällig lag som gör det möjligt att begränsa trängsel på olika platser i samhället började gälla i januari 2021. Med stöd av denna lag, lag (2021:4) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19 (covid-19-lagen), har begränsningsförordningen beslutats. Lagen och förordningen upphör att gälla vid utgången av september 2021.

Förutsättningarna för att utfärda en föreskrift med ett sådant förbud anges i 13 § covid-19-lagen och är följande:

- Platsen ska vara en park, badplats eller någon annan liknande särskilt angiven plats,
- Det finns på platsen en påtaglig risk för trängsel,

- Föreskrifterna innebär inte ett hinder mot att förflytta sig inom riket,
- Föreskrifterna innebär inte heller i övrigt obefogade inskränkningar i enskildas frihet, samt
- Innan en kommun meddelar föreskrifter ska smittskyddsläkaren och Folkhälsomyndigheten ges tillfälle att yttra sig över kommunens förslag.

Med *annan plats* avses platser som allmänheten typiskt sett har tillträde till. Förbuds föreskrifter kan dock inte utfärdas för platser där det bedrivs näringsverksamhet eller offentlig verksamhet av mer betydande omfattning, såsom köpcentrum och bibliotek. Inte heller kan förbudet omfatta platser som framförallt används för förflyttning, exempelvis gågator och bilvägar.

Med *påtaglig risk för trängsel* menas att det krävs konkreta omständigheter som talar för att trängsel kan komma att uppstå. Det kan bygga på tidigare erfarenheter. Lagstiftaren menar också att det är vanligt under vårens högtider med folksamlingar i parker och andra allmänna platser. I varje enskilt fall ska övervägas gällande risken för trängsel.

Vidare ska föreskrifternas tidsmässiga och geografiska giltighet vara noga avvägd och inte mer långtgående än vad som är försvarligt med hänsyn till fara för människors liv och hälsa. Det är endast under den tid och på den plats där påtaglig risk för trängsel råder som föreskriftens förbud ska gälla. Plats som omfattas av föreskriften ska vara identifierbar, företrädesvis genom markering på karta.

Gällande föreskrifter ska finnas tillgängliga för allmänheten på kommunens webbplats.

Överträdelse av kommunala föreskrifter som meddelats med stöd av begränsningsförordningen är kriminaliserade och kan leda till penningböter.

Övervägande

Möjligheten till delegation

Det är kommunen som bemyndigas utfärda förbuds föreskrift inom aktuellt område och därför utgår beslutanderätten från kommunfullmäktige. Förbuds föreskrifter kan ses som frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen och därmed falla inom kommunfullmäktiges exklusiva beslutanderätt.

För att kunna uppnå syftet att förhindra spridning av covid-19 finns behov av korta beslutsvägar och snabb beredningsprocess. Det talar för intresset av att överlåta viss beslutanderätt till en styrelse eller en nämnd.

Det rättsliga utrymmet att överlåta beslutanderätt till en styrelse eller en nämnd ökar om kommunfullmäktiges bemyndigande förenas med villkor som minskar förbudets övergripande karaktär. Genom att förbudet förenas med villkor om att det bara får gälla för korta perioder och på vissa angivna och

begränsade områden, bedöms möjligheten till delegation till styrelse eller nämnd vara möjlig. Däremot är det inte möjligt att besluta om förbudsföreskrift på tjänstemannanivå.

Ge delegation till samhällsbyggnadsnämnden

Samhällsbyggnadsnämnden har enligt reglemente ansvar för bland annat allmänna och offentliga platser. Samhällsbyggnadsnämnden har också redan idag tillsyn för smidtskydd på serveringsställen. Tack vare nämndens och Livsmiljös kompetens och resurser finns det klara fördelar med att ge delegation till samhällsbyggnadsnämnden.

Brådskande ärende

Ett kommunfullmäktigebeslut om delegation under maj månad är önskvärt för att möjliggöra kort beslutsväg och uppnå ändamålet med begränsningsförordningen. Under våren och försommaren sker flertalet högtider, vilka kan leda till behov av en förbudsföreskrift. För att frågan om delegation ska kunna tas upp på nästkommande kommunfullmäktigesammanträde kan nämndens avgörande inte avvaktas.

.....

Kjell Helling (L)

1:e vice ordförande i samhällsbyggnadsnämnden